

M E M O R A N D U M

Címzett: Dr. Izsáki Mihály
vezető jogtanácsos
Magyar Villamos Művek Zrt.

Küldő: Dr. Szász Iván
dr. Tamási Artúr
dr. Budai Ágnes

Dátum: 2008. július 7.

Tárgy: A vodicei szállodához kapcsolódó egyes szerződések hatásköri szempontú értékelése

1. A jelen memorandum tárgya

Megtisztelő felkérésének megfelelően megvizsgáltuk az alább felsorolt, a vodicei szállodához kötődő szerződéseket és nyilatkozatokat abból a szempontból, hogy azok a jogszabályban, az MVM Csoporthoz tartozó szerződő felek létesítő okirataiban és az MVM Zrt. („MVM”) esetében az Igazgatósági Ügyrendben („Ügyrend”), továbbá az MVM Szervezeti és Működési Szabályzatában („SZMSZ”) foglalt hatásköri szabályoknak megfelelően kerültek-e megkötésre.

A vizsgált szerződések és nyilatkozatok a következők:

1. Szerződés Tanácsadói Szolgáltatások Nyújtására a Niker d.o.o. („Niker,”) és az Aquifex Ltd. között - 2007. január 17. (a Niker részéről nincs aláírva);
2. Haszonbérleti Szerződés a Jadran Investments Limited és a Niker között - 2007. november 11.;
3. Kölcsönszerződés a Niker és az MVM között - 2008. január 14.;
4. Speciális felhatalmazás a Niker képviseletében eljáró Dr. Varga-Sabján Lászlótól Anita Kokic részére - 2008. február 22.); (MVM Zrt. 149/2008 (V.6.) sz. Alapítói Határozat);
5. Megbízási Szerződés a Niker és az Adiainvest Közvetítési Ügynökség között - 2008. március 12. (nincs aláírva);
6. Idegenforgalmi Szolgáltatás Nyújtásáról szóló Szerződés az MVM és a Niker között - 2008. március 31.

Vizsgálatunk kizárólag az 1. számú mellékletben felsorolt, egyszerű másolatban a rendelkezésünkre bocsátott, egyes esetekben alá nem írt, illetve nem hiteles magyar fordításban közölt dokumentáción alapult. Kérésüknek megfelelően feltételeztük, hogy az átadott dokumentáció teljes körű, minden, az ügyre vonatkozó dokumentumot tartalmaz, továbbá, hogy az átadott másolati dokumentumok az eredetivel mindenben megegyezők, az

arra jogosult által megfelelően aláírásra kerültek (akkor is, ha a rendelkezésünkre bocsátott példányon nem szerepelt aláírás), végül, hogy a rendelkezésünkre bocsátott nem hiteles magyar fordítások mindenben pontosak és teljesek. Amennyiben ezen feltételezések valamelyike nem teljesül, úgy a jelen memorandum következtetési felülvizsgálatra és kiegészítésre vagy módosításra szorulhatnak és ennek hiányában nem tekinthetők irányadónak.

Kérésüknek megfelelően kizárólag formai szempontból vizsgáltuk a fenti hatásköri szabályok megtartását és az nem terjedt ki a következőkre:

- a Niker esetében a hatásköri szabályok megtartása – a horvát jogon alapuló háttérszabályozás miatt – teljes körűen csak horvát ügyvéd bevonásával vizsgálható, melyre az ügy jelen fázisában kérésének megfelelően nem került sor, ennek hiányában kizárólag a Niker létesítő okiratában foglalt szabályokat vettük figyelembe a rájuk vonatkozó jogi háttér figyelembevétele nélkül;
- a szerződések létrejötte, érvényessége, teljesítése, megsértése, megszűnése;
- a szerződések jogi és gazdasági értékelése.

A fentiek előrebocsátása után az alábbi 2. pontban egyenként vizsgáljuk a fenti szerződésekre irányadó hatásköri szabályokat és azok megtartását, illetve megsértését, az alábbi 3. pontban pedig röviden és általános jelleggel kitérünk az egyes szabályok megsértésének lehetséges jogkövetkezményeire.

2. A szerződések megkötésének hatásköri szempontú vizsgálata

2.1. Szerződés Tanácsadói Szolgáltatások Nyújtására a Niker és az Aquifex Ltd. között - 2007. január 17.

Aláíró:	Niker igazgató
Releváns hatásköri dokumentum: Kompetenciaszabályok:	Niker létesítő okirat nem hiteles magyar nyelvű fordítása Az okirat nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely szerint az ilyen jellegű szerződés az alapító (közgyűlés) hozzájárulását/határozatát igényelné. Az okirat 9. pontja alapján a szerződés megkötése az igazgató hatáskörébe tartozott.
Megjegyzés/Egyéb:	[REDACTED]

2.2. Haszonbérleti Szerződés a Jadran Investments Limited és a Niker között - 2007. november 11.

Aláíró:	Niker igazgató
Releváns hatásköri dokumentum: Kompetenciaszabályok:	Niker létesítő okirat nem hiteles magyar nyelvű fordítása Az okirat nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely szerint az ilyen jellegű szerződés az alapító (közgyűlés) hozzájárulását/határozatát igényelné. Az okirat 9. pontja alapján a szerződés megkötése az igazgató hatáskörébe tartozott. Igazgató tulajdonosi döntést kérő levele

	<p>A Niker létesítő okirata alapján ilyen döntés kérésre nem volt köteles.</p> <p>Gazdasági vezérigazgató-helyettes megerősítő levele</p> <p>Tulajdonosi utasítás adása a szerződés aláírására, a szerződés megfelelőnek minősítése.</p> <p>MVM SZMSZ</p> <p>Az 1.3 pontban foglalt – többek között –, a jóléti létesítmények bérbevételére vonatkozó „döntési hatáskör” a fent említett levél kiadása vonatkozásában értelmezhető oly módon is, hogy a gazdasági vezérigazgató-helyettes az utasítás kiadására az SZMSZ alapján jogosult volt, az a vagyongazdálkodási, beszerzési és létesítménygazdálkodási tevékenységéből eredő hatáskörébe tartozott.</p>
Értékelés: •	[REDACTED]
Megjegyzés/Egyéb: •	[REDACTED]

2.3. Kölcsönszerződés a Niker és az MVM között - 2008. január 14.

2.3.1.

Aláíró:	Niker igazgató
Releváns hatásköri dokumentum Kompetenciaszabályok:	<p>Niker létesítő okirat nem hiteles magyar nyelvű fordítása</p> <p>Az okirat nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely szerint az ilyen jellegű szerződés az alapító (közgyűlés) hozzájárulását/határozatát igényelné. Az okirat 9. pontja alapján a szerződés megkötése az igazgató hatáskörébe tartozott.</p> <p>MVM Alapszabály 38. A c), Igazgatósági Ügyrend 2.6</p> <p>Az Igazgatóság dönt a társaságcsoporthoz tartozó tagjai 1 Mrd Ft értékű és egy évet meghaladó futamidejű kölcsönfelvételéről. Ilyen igazgatósági döntésről (határozatról) nincs tudomásunk.</p>
Értékelés: •	[REDACTED]
Megjegyzés/Egyéb: •	[REDACTED]

2.3.2.

Aláíró:	MVM vezérigazgató
Releváns hatásköri dokumentum Kompetenciaszabályok:	<p>Ügyrend 1.19 b)</p> <p>Az 1 Mrd. forint összeget meghaladó értékű és/vagy három évet meghaladó időtartamú szerződések megkötéséhez szükséges az Igazgatóság döntése, ha az adott szerződés nem szerepel az Igazgatóság által jóváhagyott tervekben. Ilyen igazgatósági döntésről (határozatról), vagy jóváhagyott tervről nincs tudomásunk.</p> <p>SZMSZ II. 1.0, II. 1.3</p> <p>A gazdasági vezérigazgató-helyettes döntési hatáskörrel rendelkezik az MVM csoport finanszírozási politikájának kialakításakor. Lehet úgy érvelni,</p>

	<p>hogy a csoporton belüli hitelnyújtás e körbe tartozik. Ugyanakkor a vezérigazgató feladat- és hatáskörébe tartozik, hogy javaslatokat terjesszen az Igazgatóság elé az annak hatáskörébe tartozó ügyek eldöntéséhez.</p>
Értékelés: •	
Megjegyzés/Egyéb: •	

2.4. Speciális felhatalmazás a Niker képviseletében eljáró Dr. Varga-Sabján Lászlótól Anita Kokic részére - 2008. február 22.; MVM Zrt. 149/2008 (V.6.) sz. Alapítói Határozat

2.4.1.

Aláíró:	Niker igazgató
Releváns hatásköri dokumentum Kompetenciaszabályok:	Niker létesítő okirat nem hiteles magyar nyelvű fordítása Az okirat 9. pontja alapján a dokumentum aláírása az igazgató hatáskörébe tartozott.
Értékelés: •	
Megjegyzés/Egyéb: •	

2.4.2.

Aláíró:	MVM vezérigazgató
Releváns hatásköri dokumentum Kompetenciaszabályok:	04/2008 sz. Vezérigazgatói utasítás a tulajdonosi határozatok előkészítéséről és nyilvántartásáról 5.2-5.4
Értékelés: •	
Megjegyzés/Egyéb: •	

2.5. Megbízási Szerződés a Niker és az Adiainvest Közvetítési Ügynökség között - 2008. március 12.

Aláíró:	Niker igazgató
Releváns hatásköri dokumentum Kompetenciaszabályok:	Niker létesítő okirat nem hiteles magyar nyelvű fordítása Az okirat nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely szerint az ilyen jellegű szerződés az alapító (közgyűlés) hozzájárulását/határozatát igényelné. Az okirat 9. pontja alapján a szerződés megkötése az igazgató hatáskörébe tartozott.
Értékelés: •	
Megjegyzés/Egyéb: •	

2.6. Idegenforgalmi Szolgáltatás Nyújtásáról szóló Szerződés az MVM és a Niker között - 2008. március 31.

2.6.1.

Aláíró:	Niker igazgató
Releváns hatásköri dokumentum Kompetenciaszabályok:	Niker létesítő okirat nem hiteles magyar nyelvű fordítása Az okirat nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely szerint az ilyen jellegű szerződés az alapító (közgyűlés) hozzájárulását/határozatát igényelné. Az okirat 9. pontja alapján a szerződés megkötése az igazgató hatáskörébe tartozott.
Értékelés: •	
Megjegyzés/Egyéb: •	

2.6.2.

Aláíró:	MVM vezérigazgató
Releváns hatásköri dokumentum Kompetenciaszabályok:	Igazgatósági Ügyrend 1.19 b) Igazgatóság dönt a három évet meghaladó futamidejű ill. 1Mrd Ft értéket meghaladó értékű szerződésekről. Ilyen igazgatósági döntésről (határozatról) nincs tudomásunk. SZMSZ II. 1.0, 1.0.2, II. 1.3 A gazdasági vezérigazgató-helyettes döntési hatáskörrel rendelkezik a beszerzési és létesítménygazdálkodási tevékenységgel összefüggésben. A vezérigazgató feladat- és hatáskörébe tartozik, hogy javaslatokat terjesszen az Igazgatóság elé az annak hatáskörébe tartozó ügyek eldöntéséhez. A megvalósult jóléti beruházásokkal és létesítményekkel kapcsolatos szolgáltatási szerződések teljesítésének és költségfelhasználásának ellenőrzése a humán erőforrás gazdálkodási osztályvezető feladata.
Értékelés:	
Megjegyzés/Egyéb:	

2.7. Összegzés

Összefoglalóan azt mondhatjuk, hogy a releváns hatásköri szabályok köre és megsértése tekintetében minden lényeges pontban egyetértünk az MVM jogi szervezete által készített, dr. Izsáki Mihály vezető jogtanácsos által jegyzett 2008. július 2-án kelt „Kompetenciavizsgálat” c. dokumentumban foglalt megállapításokkal. E tárgyban azonban elemzésünk alapján még a következő jogi megfontolásokra szükséges a figyelmet felhívni.

3. **Az egyes hatásköri szabályok megsértésének jogkövetkezményei – rövid áttekintés**

3.1. A szerződésekre háruló jogkövetkezmények

A fenti 2. pontban tárgyalt hatásköri szabályok esetleges megsértése a jelen memorandumban vizsgált szerződések és nyilatkozatok létrejöttét, érvényességét és hatályosságát a magyar jog szerint nem érinti. A magyar jog szerint ugyanis amennyiben e szerződések és nyilatkozatok cégszerűen aláírásra kerültek, úgy a szerződő felek kötelezettségvállalását nem érinti az, hogy az aláíró személyek a saját társaságuknál irányadó hatásköri szabályokat nem tartották be, akkor sem, ha ez egyben a képviseleti jog korlátozását is jelenti. (Gt. 29. § (1) bek.- „A vezető tisztségviselők törvényen alapuló szervezeti képviseleti jogát a társasági szerződés korlátozhatja, illetve több vezető tisztségviselő között megoszthatja. A képviseleti jog korlátozása, illetve megosztása harmadik személyekkel szemben nem hatályos.”, ill. általánosabban a Ctv. 9. § (2) bek. „Mind az önálló, mind az együttes cégjegyzési jog korlátozható, a korlátozás azonban harmadik személyekkel szemben hatálytalan.”)

Meg kell jegyezzük ugyanakkor, hogy a külföldi jog alatt kötött szerződések esetében, illetve külföldi bíróság előtti eljárás esetén ez a kérdés az alkalmazott külföldi jog alapján ellenkezőleg is elbírálásra kerülhet.

3.2. Felelősségi kérdések

Az egyes hatásköri szabályok esetleges megsértésének más-más jogkövetkezménye lehet az érintettek felelőssége szempontjából attól függően, hogy a megsértett hatásköri szabály mely vizsgált dokumentumban van. E szerint az érintettek felelőssége szempontjából meg kell

különböztetnünk a társasági szerződésben, az Ügyrendben és az SZMSZ-ben foglalt hatásköri szabályok esetleges megsértését. A megsértett hatásköri szabály jellegének, ill. az alább jelzett szempontoknak a jogsérelem súlyára is nyilvánvaló kihatása van, ahogy azt is figyelembe kell venni, hogy az egyes hatásköri szabályrendszerek átfedik egymást, ami értelmezési nehézséget okozhat.

3.2.1. MVM Alapszabály

Az MVM Alapszabályában foglalt hatásköri szabályok esetleges megsértése az MVM Igazgatóságának érintett tagjain kérhető számon, ugyanis a Gt. 30. § (2) bek.– az MVM Alapszabályában és az Ügyrendben lényegileg megismételt – szabálya szerint: „A vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal - és ha e törvény kivételt nem tesz -, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A vezető tisztségviselők a polgári jog általános szabályai szerint felelnek a gazdasági társasággal szemben a jogszabályok, a társasági szerződés, illetve a gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozatok, illetve ügyvezetési kötelezettségeik felróható megszegésével a társaságnak okozott károkért.”

A fenti számonkérési lehetőség nem jelenti azt, hogy az MVM Alapszabályában foglalt hatásköri szabályok megsértése önmagában megalapozná az érintett igazgatósági tagok felelősségét, ahhoz ugyanis a polgári jog általános szabályai szerint bizonyítani kell az egyéb feltételek – így a kár, valamint a kár és a hatásköri szabály megszegése közötti okozati összefüggés – fennálltát, ill. felelősségüket az érintettek ki is menthetik.

A nem igazgatósági tagok esetében az MVM Alapszabályban foglalt hatásköri szabályok esetleges megsértése annyiban kérhető számon, amennyiben azok utasításként közölve vagy egyébként bizonyítható módon közlésre kerültek az érintettekkel. Ez esetben a felelősségre munkaviszony esetében a munkajogi szabályok – melyek e tekintetben különböztetnek vezető állású munkavállalók és nem vezető állású munkavállalók között –, megbízási szerződés esetén a megbízási szerződésre vonatkozó polgári jogi szabályok az irányadóak.

3.2.2. Ügyrend

Az Ügyrend tartalmáról a Gt. 243. § (2) bek. rendelkezik az alábbiak szerint: „Az igazgatóság tagjainak egymás közötti feladat- és hatáskörmegosztásáról az igazgatóság által elfogadott ügyrendben kell rendelkezni.” A szakirodalom e rendelkezés kapcsán kiemeli, hogy „Az igazgatóság ügyrendje nem lehet alkalmas arra, hogy az igazgatóság számára jogosultságokat, hatásköröket állapítson meg, csak a törvény vagy az alapszabály által az igazgatóságra bízott feladatok ellátása során követendő szabályokat állapíthat meg saját magára nézve az igazgatóság. Ennek ellenére, az ügyrend belső logikája megkövetelheti azt, hogy az alapszabályból vagy a törvényből eredő egyes elemeket az ügyrendben megismételjének.”¹

E szerint az Ügyrend nem alapíthat új hatáskört az MVM Igazgatósága számára, azonban a Gt. – így a Gt. 21. § (1) bek., amely az ügyvezetés körébe sorolja a közgyűlés vagy más társasági szerv hatáskörébe nem tartozó valamennyi ügyet² – és az MVM Alapszabálya által

¹ A gazdasági társaságok nagy kézikönyve, Complex Kiadó, Budapest, 2007., 1350. old.

² „A gazdasági társaság ügyvezetését - a gazdasági társaságok egyes formáira vonatkozó rendelkezések szerint - a társaság vezető tisztségviselői vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület látja el. E törvény alkalmazásában ügyvezetésnek minősül a társaság

biztosított hatáskörökkel kapcsolatban tartalmazhat rendelkezéseket, ennyiben meg nem tartása az érintett igazgatósági tagoktól számon kérhető.

Lényeges azonban, hogy az Ügyrend szabályainak megsértése lényegesen kisebb súlyú, mint az MVM Alapszabály rendelkezéseinek megsértése, ennek megfelelően annak megsértését a Gt. 30. § (2) bekezdésének fentebb idézett rendelkezése nem említi mint a vezető tisztségviselő felelősségét megalapozó önálló tényállást.

A nem igazgatósági tagok esetében az Ügyrend megsértése az MVM Alapszabálynál mondottak szerint minősíthető.

3.2.3. Niker létesítő okirat

A Niker létesítő okiratában foglalt hatásköri szabályok megsértésével kapcsolatos felelősségi szabályokról kérésükre horvát ügyvéd bevonása útján tudunk nyilatkozni.

3.2.4. MVM SZMSZ

Az SZMSZ-t az MVM Igazgatósága hagyta jóvá. Ebből kifolyólag megsértése igazgatósági határozat megsértésének minősül, a kapcsolódó felelősség is e szerint alakul.

Az igazgatósági határozatok megsértését a Gt. 30. § (2) bek. nem emeli ki önálló tényállásként, így a vezető tisztségviselők esetében ez az ügyvezetési kötelezettségek általában elvárható gondossággal való ellátása körében vethető fel.

A munkavállalók tekintetében a munkaviszony szabályai szerint alakul a felelősség, attól is függően, hogy az érintett munkavállaló vezető beosztású munkavállalónak minősül-e vagy sem, feltéve azonban, hogy az SZMSZ utasításként vagy más bizonyítható módon közlésre került az érintett munkavállalókkal.

* * *

Dr. Szász Iván

dr. Tamási Artúr

dr. Budai Ágnes

irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatala, amelyek törvény vagy a társasági szerződés alapján nem tartoznak a társaság legfőbb szervének vagy más társasági szervnek a hatáskörébe."

ERŐS ÜGYVÉDI IRODA

SQUIRE, SANDERS & DEMPSEY L.L.P.

- 7 -

2008. július 7.

BUDAPEST/65728.1